

ПІВДЕННО- УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ПРОГРАМА ТА МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

4-5 грудня, 2023 р.

м. Одеса

*VI Всеукраїнська науково-практична
конференція
студентів та молодих вчених*

Програма та матеріали виступів учасників

*ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ*

проблем, які зв'язані з виробленням повного погляду на світ та місце людини ньому. Якщо в центрі уваги філософії – виявлення можливостей та обов'язків людини в цілому, то ідеологія має діло не тільки з людиною взагалі, а з «приватною» людиною, який займає конкретне місце в конкретному соціумі.

Філософія допомагає ідеології уникнути аутизму, замкнутості людини та інше. А ось філософія виступає не тільки в якості методології, але і як наука. З цими якостями, законами, поняттями та методами пізнання, вона постачає ідеологію загальною інформацією о різних боках соціального життя, принципах функціонування та її пізнання. Якщо не враховувати знань, то ніяка ідеологія по істоті не може багато часу існувати і надавати реальний вплив на події, які відбуваються в суспільному житті.

Ідеологія ж існує в житті суспільства дуже давно і визначається як сукупність ідей, суджень, оцінок, на яких вибудовується розуміння і відношення до тих чи інших процесам, явищам, предметів суспільної діяльності.

Аліна Іванова – студентка 1 курсу факультету іноземних мов
 Науковий керівник: **Зоя Атаманюк** – докторка філософських наук, доцентка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Університет Ушинського, м. Одеса, Україна

ХТО МАЄ ПРАВО НАМИ УПРАВЛЯТИ?

Питання про те, хто має право нами управляти, є одним із ключових аспектів політичної теорії та філософії. Ця тема виникає у зв'язку з появою влади, яка невід'ємно пов'язана з життям людей та суспільства. Усе суспільство в одній чи іншій формі стикається із питанням легітимності влади та обранням тих, хто буде ними керувати. Це питання не тільки актуальне, але і має глибокі філософські та політичні аспекти, які вимагають ретельного аналізу.

Історично, концепції влади та управління сильно варіювались в різних частинах світу та в різні історичні періоди. В середньовіччі, наприклад, багато країн були керовані монархами, які вважали, що їм було доручено владу від бога. Ця концепція, відома як «божественне право королів», обґрунтовувала їхню легітимність. Іншими словами, монархи вважали, що вони мають право управляти іншими людьми через свою природну зв'язок із вищими силами.

Проте із часом, ці концепції стали об'єктом критики та суперечок. Відродження та Просвітництво сприяли змінам в уявленнях про владу. Філософи, такі як Джон Локк, Жан-Жак Руссо та Томас Гоббс, висунули ідеї про соціальну договірність та право людей на самовладання. Вони стверджували, що влада має бути обґрунтована волею громадян, а не божественним походженням монархів. Ці філософські ідеї стали основою для формування сучасних демократичних систем управління. У таких системах, влада надається виборцям

через вибори. Люди мають можливість обирати своїх представників та впливати на прийняття рішень у суспільстві. Демократія, з її основними принципами, такими як громадянські свободи, права людини та правова держава, стала нормою для багатьох країн у світі.

Проте, навіть у демократичних системах, питання легітимності влади залишається складним. Скільки влади мають надавати громадянам? До якого рівня суспільної участі влада є легітимною? Ці питання не мають однозначної відповіді і часто стають предметом гострих дискусій. Невід'ємною частиною цього питання є поняття відповідальності влади перед громадянами. Це важливий аспект демократії, який передбачає, що влада має бути обрана громадянами та піддаватися контролю. Лідери повинні служити інтересам громадян і враховувати їхні думки та потреби. Сучасна глобалізація і розвиток міжнародних відносин також ставлять під сумнів традиційні уявлення про владу. Всесвітні проблеми, такі як зміна клімату, міграція та економічна інтеграція, вимагають спільних рішень і співпраці між країнами. Це породжує питання про те, які структури та органи мають право приймати рішення в інтересах глобального співтовариства.

Один з прикладів глобальної влади – це роль Організації Об'єднаних Націй (ООН). ООН є міжнародною організацією, створеною з метою забезпечення миру, безпеки та співпраці між країнами. Рада Безпеки ООН володіє правом приймати рішення щодо міжнародної безпеки, а Генеральна Асамблея ООН є форумом для обговорення питань, які стосуються всіх членів ООН.

Проте, критики стверджують, що ООН не завжди ефективно виконує свої функції через вето від окремих постійних членів Ради Безпеки. Це вказує на складність рішень, прийраних на міжнародному рівні. Питання легітимності таких організацій стають об'єктом гострої дискусії. З іншого боку, громадяни можуть впливати на владу не лише через політичні процеси, але й через громадянські рухи та активізм. Масові протести та громадянські рухи можуть виправдано вимагати змін у владі, коли остання не відповідає на потреби та побажання громадян. Це відображає принцип влади народу, де громадяни визнають своє право виражати свої думки та бажання.

У світі, що змінюється, роль влади та способи управління також еволюціонують. Це стосується не лише політики, але і технологій. Інформаційні технології та соціальні мережі дають громадянам засіб для висловлення своїх думок та відгуків на рішення влади. Вони роблять політику більш доступною та прозорою. З іншого боку, це також створює нові виклики, такі як цифровий нагляд і питання приватності. Питання влади та легітимності залишаються актуальними та складними. Сучасний світ вимагає більш глибокого розуміння влади, її джерел та обмежень. Важливо пам'ятати, що влада повинна служити інтересам громадян і бути відкритою перед ними. Громадяни, у свою чергу, мають право впливати на управління та брати участь у прийнятті рішень, які стосуються їхнього життя та майбутнього.

Розгляд теми «Хто має право нами управляти?» може бути зосереджений на абстрактній свободі людини та її ролі в сучасному суспільстві. Ця абстрактна свобода визначається не лише політичними структурами та владою, але й культурними, соціальними та етичними факторами. Однією з ключових аспектів абстрактної свободи є індивідуальна автономія. Кожна людина має право вільно визначати свої цілі, цінності та переконання. Влада повинна захищати це право та не обмежувати індивідуальну свободу без обґрунтованих причин. Це важливий аспект прав людини та гідності.

Спільнота та суспільство також грають важливу роль у питанні абстрактної свободи. Індивідуали взаємодіють з іншими членами суспільства та спільноти, і ця взаємодія може впливати на їхню свободу та можливості. Соціальні норми, стереотипи та культурні чинники можуть бути обмеженнями для абстрактної свободи. Однак, суспільство також може створювати умови для розвитку та самовираження індивідів.

Звісно, абстрактна свобода також включає в себе політичну свободу. Громадяни мають право вибирати своїх представників, впливати на прийняття рішень та брати участь у громадських справах. Демократичні системи надають можливість громадянам висловлювати свої думки та переконання через вибори та громадянську активність. У контексті абстрактної свободи, важливо розуміти, що ця свобода не обмежується лише владою та політикою. Вона також включає в себе право на освіту, культурну самовираженість, свободу віросповідання та інші аспекти життя. Люди мають право на розвиток свого потенціалу та здійснення своїх прагнень. Однак, абстрактна свобода також має свої межі та вимоги. Вона повинна бути обмежена принципами справедливості та нерівності. Свобода одного не повинна порушувати права і свободи інших. Таким чином, важливо забезпечити баланс між індивідуальною свободою та колективною відповідальністю.

На завершення, питання «Хто має право нами управляти?» може бути розглянуте в контексті абстрактної свободи людини. Ця свобода включає в себе індивідуальну автономію, соціальну взаємодію, політичну участь та інші аспекти. Важливо забезпечити баланс між індивідуальною свободою та колективною відповідальністю, а також розуміти, що ця свобода має свої межі та вимоги в контексті сучасного суспільства і технологій.

У підсумку, питання «Хто має право нами управляти?» залишається актуальним і важливим для сучасного світу. Історичні та філософські концепції влади постійно розвиваються, віддзеркалюючи суспільні зміни та цінності. Сучасні демократичні системи надають громадянам право впливати на управління, але це право супроводжується відповідальністю. Глобалізація також перевіряє традиційні уявлення про владу та вимагає нових рішень. Усі ці аспекти свідчать про складність та багатогранність цієї проблеми, яка залишається об'єктом постійного філософського та політичного обговорення.

Віра Аксьонова – докторка філософських наук, професорка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький, Україна

Валерій Кобзар – здобувач вищої освіти 1 курсу магістратури факультету журналістики

Національний університет «Одеська юридична академія», м. Одеса, Україна

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ СТЕРЕОТИПІВ НЕТОЛЕРАНТНОСТІ В ОСВІТІ У КОНТЕКСТІ АКСІОСФЕРИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Духовний потенціал людини ніколи не буває результатом впливу тільки внутрішніх або зовнішніх цінностей. Він є відображенням цілісності внутрішнього індивідуального світу культури і зовнішнього соціокультурного простору суспільства [5]. Але у реальності внутрішній та зовнішній чинники не завжди відповідають один одному, а іноді діють навпаки. Для оптимізації цього процесу необхідна комунікативна трансформація зовнішніх соціокультурних факторів у внутрішній особистісний стиль [2]. Адже сутнісною стороною індивідуально-культурного світу особистості, її ціннісного ядра, є духовне спонукання до реалізації її творчих задумів [3]. Але, разом з тим, прояви некритичного, догматично-стереотипного мислення, нетерпимості, неадекватна самооцінка, нерішучість, негативні звички тощо, виступають бар'єрами всередині освітньої системи на шляху реалізації творчих здібностей молоді. Навпаки, комунікативна готовність і здатність протистояти несприятливим управлінським, пропагандистським і політико-ідеологічним впливам зовні спонукає до повної особистісної мобілізації, що є показником досить високого рівня політичної та правової культури молоді [1].

Мета роботи: розкрити шляхи подолання стереотипів нетерпимості в освіті у контексті аксіосфери сучасного українського суспільства.

Синергетичний підхід до освітнього процесу висвітлює філософсько-гуманістичний зміст імперативу становлення політичної нації, що впливає на подолання певних негативних стереотипів у масовій свідомості, у черговий раз засвідчує цінність концепції ноосфери В. І. Вернадського [8]. Загальнолюдські цінності – ідеали, символи, зразки – створюють цивілізаційні мрії у свідомості молодої людини, регулятивна мета яких – усвідомлювати право на захист гуманістичних цінностей, спонукають до найбільш повної реалізації творчого потенціалу, викликають постійний «неспокій» і «незадоволення», залишаючи молоду людину в стані позитивної творчої напруги протягом тривалого часу [13;14;15].

Задача ціннісного освоєння сенсу буття в тому, щоб брати безпосередню